ספר הקנה — דין כתובות בנין דכרין ועישור נכסים

דין כתובות בנין דכרין ועישור נכסים.

וידעת בני שהקרבנות העולות בעטרה יורד הבעל ומקבלם הוא שנאמר אכלתי יערי עם דבשי מכאן שהפירות אוכל הבעל, וכן אמז"ל נשא ראשונה ומתה בחייו ויש לו בנים זכרים ממנה ואח"כ מת הבעל ואשתו השנייה. ובניה הזכרים והזכרים של האשה ראשונה בחיים והבעל הניח נכסים בני השנייה נוטלים אפי' מנכסי הראשונה הנראים בעין בעבור שהבעל ירש את הראשונה וכולן שלו, ועתה בני השנייה באים בתורת חוב כי אמם נשארה בחיים כשמת אביהם וחוב קודם ירושה, ואם הנכסים בצמצום הם נוטלים הכל ובני הראשונה מנבחים ככלבים ואין שומע אותם, ואם הנכסים יותר מהחוב של אלו נוטלים גם הראשונים כתובת אמם הנקראת כתובת בנין דיכרין, ואע"פ שיכולין בני השנייה לומר אחר שנטלנו חובנו נחלק השאר כדרך ירושה אין שומעין להם רק היותר משני הכתובות חולקין בשוה, ואין כתובת בנין דכרין נוהגת רק בזכרים.

אל"ר הלא חז"ל אמת ודיניהם אמת ולמה אין שומעין להם ולמה יקחו הראשונים כתובת אמן שלא כדין.

אל"ב אע"פ שהבעל יורש את אשתו כ"ז שהוא בחיים אבל כשהאיש ת"ם יושב אוהלים בהפסק הרחמים הירושה שיורש הוא שב בפרי בטנה הוא יסוד עולם בן רחל, ועל שבני השנייה באים מתורת חוב ע"כ לוקחין אותה הירושה מהבן וכיון שנפרע הבן של שנייה לוקח יורש הראשון כי לו משפט הירושה כי הוא בן רחל ומשם ואילך יחלוקו.

וגם ארז"ל עשור נכסים לבת בעבור שהיא עשירית, ודע בני שכל האור הטוב הבא אל עטרת מהאב העליון הוא חכמה עילאה הכל בא דרך ת"ת תורה שבכתב ע"כ הנודר לבנו או לבתו דברים של ממון אותן הדברים צריכים לכתוב אבל בלאו הכי יכול האב לחזור, ומה שאז"ל כמה אתה נותן לבנך כך וכך כמה אתה נותן לבתך כך וכך עמדו וקדשו הם הם הדברים הנקנים באמירה רב אשי הוא שסובר הכי ורבינא פליג עליה ואמר דצריכין כתיבה, ואם תעיין בדברי רבינא מאוד מאוד הוזהר ודייק העמידה דצריכין כתיבה וכן הדין וכן הלכה, ופירוש הלשון הן הדברים הנקנים באמירה ע"י כתב, ואל יקחך לבך בעבור שאומר עמדו וקדשו משמע שלא כתבו שאין הלכה אלא כרבינא ולשון עמדו כה דרכם ולשונם ואין לדייק.

ודוקא כשפסק האב לבתו והאב אחר לבנו והם נישואים ראשונים שדעותיהם קרובה אצל בניהם ושמחים עליהם וגמרו ומקנו להם באמירה, אבל הפוסק לאחותו ואשה שפוסקת לבתה וכן שאר קרובים ואפי' האב לבנו או לבתו בנשואים שניים לא קנו עד שיקנו בקנין גמור מיד הפוסק שנותן כך וכך דבזה גם רב אשי דלא מצריך כתיבה מודה: